

**การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2**
TEACHER'S PARTICIPATION IN THE SCHOOL ADMINISTRATION IN THE
RAIKING PATANA NAKRONPRATHOM PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA
OFFICE 2

สกนธ์ วงศ์สุกฤต

โรงเรียนวัดไร่เชิง (สุนทรอุทิศ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานของโรงเรียนในเครือข่ายไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นครูของโรงเรียนในเครือข่ายไร่เชิงพัฒนา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t- test

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนในเครือข่ายไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือด้านบริหารงานทั่วไป ด้านบริหารงานงบประมาณ ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียนในเครือข่ายไร่เชิงพัฒนา จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การบริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the teachers' participation in the school administration Raikingpattana Nakron Pratom Primary Education Service Area Office 2. The example in the study were 181 teachers in the Raikingpattana NakronPratom Primary Education service Area Office 2. The instrument use for collecting the data was five-level rating scale

questionnaire. The data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation and t- test

The research result revealed that: Teachers' participation in school administration in the Raikingpattana Nakron Pratom Primary Education Service Area Office 2 was at the high level. When considered in each aspects, the management aspect was the highest mean, follow by the general management, budget management, and the personnel management was the lowest mean. The comparison of investigate the teachers' participation in the school administration Raikingpattana Nakron Pratom Primary Education Service Area Office 2 showed an insignificant different among all of the aspects.

Keyword: participation, school administration

ความเป็นมาและความสำคัญ

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีความมุ่งหมายที่จะจัดการเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School Based Decision Making) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองโดยยึดประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วม (Participation) กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วม

กำกับดูแล เป็นต้น การกระจายอำนาจ (Decentralization) การกระจายอำนาจด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ หลักความรับผิดชอบนี้ถือว่าใครได้รับมอบหมายหน้าที่ใดต้องรับผิดชอบงานนั้นให้เกิดผลดีที่สุดและต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาได้เกิดขึ้น

ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษา อันจะนำไปสู่การปฏิรูประบบบริหารจัดการจากแบบเดิมเน้นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางไปสู่การบริหารแบบกระจายอำนาจโดยเฉพาะมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดสาระสำคัญให้กระทรวงกระจายอำนาจ

การบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรงเพื่อให้ การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคม คุณธรรมคุณภาพ สมรรถภาพและประสิทธิภาพ ต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2550) พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษา โดยระบุไว้ในหมวด 4 ระบุว่า แนวทางการจัด การศึกษา ดังนี้ “รัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการจัด การศึกษา ตั้งแต่เรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูป แบบอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ (ม.25) และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กร วิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ต้องร่วมกันจัด กระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็ง ของชุมชนรวมทั้งหาวิธีการแลกเปลี่ยน ประสพการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (ม.29) การพัฒนาผู้เรียนยึดหลักที่ว่า “ผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด” กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ได้เต็มตาม ศักยภาพ จะเห็นได้ว่ากฎหมายการศึกษาฉบับ นี้ได้กำหนดให้สถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคม

อื่น มีส่วนร่วมและมีหน้าที่จัดการศึกษาซึ่งถือว่า การสร้างความเข้าใจให้ทุกคนได้ทราบและเกิด ความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกันนั้นเป็น เรื่องที่มีความสำคัญอย่างไรก็ตามสภาพปัญหา ต่าง ๆ สามารถแก้ไขให้ลุล่วงได้ต้องอาศัยการ บริหารการจัดการที่เข้มแข็ง ทั้งในระดับมหา ภาค และระดับจุลภาค โดยเฉพาะระบบการ บริหารการจัดการระดับหน่วยปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้มีความเข้มแข็ง ยึดหยุ่น คล่องตัวและ สอดคล้องกับบริบทของแต่ละท้องถิ่นของแต่ละ โรงเรียน โดยเฉพาะการตัดสินใจในการบริหาร ต้องมีอำนาจ ในการตัดสินใจในขอบข่ายที่ กว้างขวาง รวดเร็ว ฉับไว มีอิสระเพิ่มขึ้น และมุ่ง สร้างความเป็นภาวะผู้นำในระดับล่าง การ บริหารเพื่อให้หน่วยปฏิบัติเกิดความเข้มแข็ง จำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องใช้การวางแผน เพื่อให้ การบริหารมีประสิทธิภาพต้องอาศัยหลักการ ประชญา แนวคิด ทฤษฎีที่ปฏิบัติได้ ผู้เรียนเป็น เป้าหมายที่สำคัญที่สุด ในการบริหารโดยการใช้ กลยุทธ์การบริหารและการจัดการศึกษาที่ กระจายอำนาจการตัดสินใจจากส่วนกลางไปสู่ โรงเรียน การเปิดโอกาสฝึกฝนและพัฒนา ครู อาจารย์และนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารเป็นการกระจายอำนาจความรับผิดชอบ ความผูกพันและความรู้สึกเป็นเจ้าของการเปิด โอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสพการณ์ในการ ทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันซึ่งจะทำให้เกิดทีมงาน เรียนรู้ทางวิชาชีพอันจะสร้างความเข้มแข็งและ ความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียน ซึ่งถือเป็นการปฏิรูปการศึกษาอย่าง แท้จริง

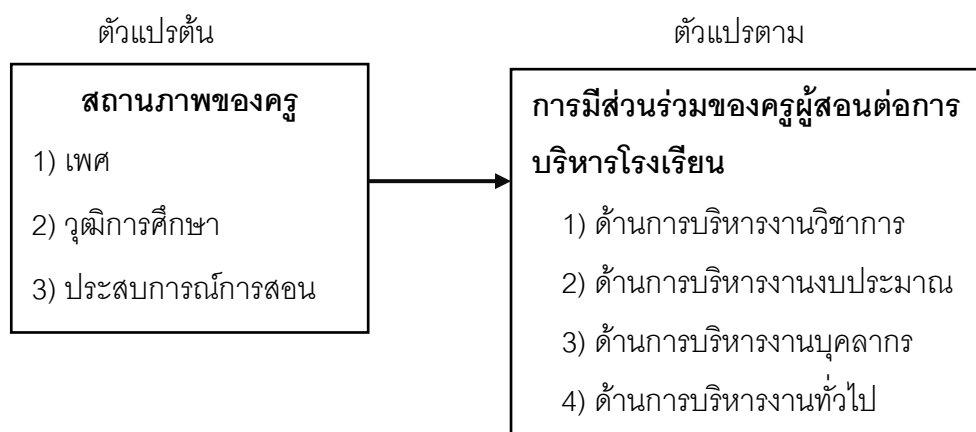
จากหลักการและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายไร้ซึ่งพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต2 ปีการศึกษา 2561 เพื่อนำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนาระบบการบริหาร โรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายไร้ซึ่งพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนในเครือข่ายไร้ซึ่งพัฒนา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนต่อการบริหารครูผู้สอนของโรงเรียนในเครือข่ายไร้ซึ่งพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 4 ด้าน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต2

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตของเนื้อหา มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนของโรงเรียนในเครือข่ายไร้ซึ่งพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต2 ในด้านบริหารโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารบุคลากร และด้านการบริหารทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนของโรงเรียนในเครือข่ายไร้ซึ่งพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 332 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 181 คนซึ่งได้มาจากการเปิดตาราง เครซี่ & มอร์แกน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยในเชิงพรรณนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูผู้สอนของโรงเรียนในเครือข่ายไร่จึงพัฒนาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 181 คน ซึ่งได้มาจากกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และสุ่มโดยวิธีชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายตัวแปรใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอนุมานสถิติใช้ t-test

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนต่อการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนในเครือข่ายไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D = 0.85) และเมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.71$, S.D = 0.85) รองลงมาคือด้านบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.65$, S.D = 0.85) ด้านบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 3.45$, S.D = 0.78) ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลมี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.20$, S.D = 0.90) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนต่อการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนในเครือข่ายไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การสอนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารจำเป็นต้องมีการวางแผนส่งครูเข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาเพิ่มขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้ สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

1.2 ครูต้องพัฒนาตนเองและมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเพิ่มขึ้น

1.3 โรงเรียนต้องมีกรอบการบริหารโรงเรียนที่ชัดเจน ครูสามารถเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

1.4 โรงเรียนต้องแบ่งงานในกลุ่มบริหารทั้ง 4 ด้าน ให้ชัดเจน อธิบายให้ครูเข้าใจ และส่งเสริมให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนต่อการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนในเครือข่าย อื่น ๆ ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง อื่น ๆ เช่น ผู้ปกครอง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับ**

ที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการ**

บริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970). Determining Sample Size For

Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3):608 - 610.